

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Vörður Ólafsson/İzlanda – 20161/06

Karar 27.4.2010 [4. Daire]

Madde 11

Madde 11-1

Dernek kurma özgürlüğü

Bir kişinin üye olmamasına rağmen özel bir endüstri federasyonuna prim ödemeye zorlanması: *İhlal*

Olaylar – Duvar ustası olan başvuru, Duvar Ustaları Derneği'ne üyedir. Endüstri vergisi ile ilgili 134/1993 sayılı yasaya göre, başvuru, 1 100 ve 1 200 üyesi bulunan İzlanda Endüstri Federasyonu'na ("İEF"), endüstri faaliyetleri için, vergi geliri olarak % 0,08 oranında bir vergi vermesi gerekiyordu. Ne başvuru ne de başvuru üyesi olduğu dernek bu federasyona üyeydi. 10 000'den fazla şahıs, ülkenin endüstrisini geliştirmek amacıyla kullanılan, bu vergiyi ödemekle yükümlüydü. Başvuru bu vergiyi ödeme zorunluluğuna karşı ulusal yargı mercilerine başvurmuş ancak başvuru reddedilmiştir. Yüksek Mahkeme, endüstri vergisinin ödenmesinin, İEF'ye zorunlu olarak üye olmayı gerektirmediğini ve yasa koyucunun yetkilerini aşmadığını, çünkü yasaya göre, İEF'nin bu vergileri İzlanda endüstrisinin geliştirilmesi için, yani üzerinden endüstri vergisi alınan faaliyetlerin yararına, kullandığını ifade etmiştir.

Hukuk – Madde 11: Burada çözümlenecek ilk sorun, başvuruya yasayla dayatılan İEF'ye endüstri vergisi verme zorunluluğunun, başvuru örgütlenme özgürlüğü hakkının negatif unsurunu ihlal eden zorlayıcı bir üyelik olarak kabul edilip edilmeyeceğiyle ilgilidir. Ne başvuru ne de üye olduğu Duvar Ustaları Derneği, İEF'ye « üye olmaya », yani onun bir parçası olmaya, zorlanmışsa da, başvuru maruz kaldığı zorunluluk, yani İEF'nin finansal kaynaklarına katkıda bulunmak, üyelikle önemli ortak bir noktayı paylaşmaktadır. Başvuru, yasa tarafından şahsen seçmediği ve görüşlerine ve politik çıkarlarına aykırı politikalar savunan, bir özel hukuk organizasyonuna mali bir destek sunmak zorunda kalmıştır. Endüstri vergisinden dolayı kişisel olarak yıllık katkı az olsa da, endüstriyel vergi rejimi, tek bir organizasyonun (İEF) yararına, büyük ölçekli bir para aktarımı sağlamaktadır. Diğer deneklerin üyelerinin aksine, İEF'nin üyeleri, ödedikleri aidatların bu organizasyona ödedikleri vergi miktarlarından indirilmesinden faydalanmaktadırlar. Sonuç olarak, İEF ve üyeleri, diğer dernek ve üyelerine oranla, daha avantajlı durumdadırlar. Kısacası, yasal olarak başvuru endüstri vergisi ödemek zorunda kalması, bir derneğe üye olmama hakkının başvuru tarafından kullanılmasına bir müdahale

oluşturmuştur. Bu müdahale yasayla öngörülmüş ve başkalarının hak ve çıkarlarının korunması meşru amacına yöneliktir.

Müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığı meselesine gelince, AİHM bu müdahaleyle ilgili olarak geçerli gerekçeler (fonların birden çok küçük organizasyonlar arasında bölüşüleceğine, endüstrinin her alanında çok çeşitli mesleki faaliyetleri kapsayan tek bir geniş federasyona (İEF) verilerek, İzlanda'daki endüstrinin geliştirilmesi) sunulduğunu kabul etmektedir. Tedbiri haklı kılacak yeterli gerekçelerin var olup olmadığı konusunda, AİHM, söz konusu milli yasanın, İEF'nin rolünü ve sorumluluklarını açık bir şekilde belirlemediğini, çünkü bu yasanın İEF'ye belirli hiçbir yükümlülük yüklediğini ve başvuru gibi İEF'ye üye olmayan şahıslara karşı hesap verme ve şeffaflık zorunluluğu öngörmediğini kaydeder. İEF'nin rolü ve görevlerinin tanımı ("İzlanda'daki endüstrinin gelişmesi ve ilerlemesi" ve "gelirlerin kullanımıyla ilgili Endüstri Bakanı'na yıllık hesap verilmesi") çok geniş ve açıklıktan yoksundur. İEF'nin üye olmayan ancak endüstri vergisi veren kişilere karşı belli bir sorumluluğu yoktur. Dahası, İEF sistematik ve detaylı bir denetime tabi tutulmamaktadır: Endüstri vergisinden gelen gelirin nasıl kullanılacağı İEF'nin tamamen takdirine bırakılmakta ve İEF'nin rapor vermek zorunda olduğu Endüstri Bakanlığı, yasal hükümlere saygı olduğu sürece, müdahale edememektedir. Bu şartlarda AİHM, İEF'nin kendi üyelerinin çıkarlarını ön planda tutmasını ve başvuru ile İEF'ye üye olmayan diğer şahısları üye olanlara karşı dezavantajlı duruma sokmasını önleyecek yeterli güvencelerin bulunduğuna inanmamaktadır. Dolayısıyla İzlanda makamları dernek özgürlüğünün başvuru tarafından kullanılmasına yapılan müdahaleyi yeteri kadar gerekçelendirmemiş ve bundan dolayı da, başvuru sahibinin bir derneğe üye olmama özgürlüğü ile İzlanda'da da endüstrinin geliştirilmesi ve ilerlemesi kamu yararı arasında makul bir denge kurmamışlardır.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 41: Zararın tazmini için hiçbir talepte bulunulmamıştır.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.